

2:a söndagen efter Trettondedagen

Predikan på distans 2025-01-19.

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-Lutherska Kyrkan i Sverige.

Dagens ämne: Jesu närvaro helgar hemmet

Epistel: Rom. 12:6–16. Evangelium: Joh. 2:1–11. Predikotext 2:a årg.: Joh. 4:1–26

I Guds, Faderns, + Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Bön: Käre himmelske Fader! Vi tackar dig att du har omsorg om oss både till kropp och själ. Vi tackar dig att du sände din Son till jorden och lät honom visa sin härlighet och makt att göra under. Vi tackar dig för din nåd och förlåtelse som du skänker oss genom din helige Ande. Hjälp oss att genom ordet och tron ständigt förbli i din heliga kyrka och församling. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotexten denna dag är hämtad ur Joh. 2:1–11, där orden lyder så i Herrens namn:

Vid den tiden kom Jesus till en stad i Samarien som hette Sykar, nära den mark som Jakob gav till sin son Josef. Där fanns Jakobs brunn. Jesus, som var trött efter vandringen, satte sig där vid brunnen. Det var omkring sjätte timmen. 7 Då kom en samarisk kvinna för att hämta vatten. Jesus sade till henne: ”Ge mig lite att dricka.” 8 Hans lärjungar hade gått bort till staden för att köpa mat. 9 Den samariska kvinnan sade till honom: ”Hur kan du som är jude be mig, en samarisk kvinna, om något att dricka?” Judarna umgås nämligen inte med samarierna. 10 Jesus svarade henne: ”Om du kände till Guds gåva och vem det är som ber dig: Ge mig lite att dricka, då skulle du ha bett honom, och han hade gett dig levande vatten.” 11 Hon sade: ”Herre, du har ingen kruk och brunnen är djup. Så varifrån får du det levande vattnet? 12 Är du större än vår far Jakob? Han gav oss brunnen och drack ur den själv, likaså hans söner och hans boskap.” 13 Jesus svarade henne: ”Den som dricker av det här vattnet blir törstig igen. 14 Men den som dricker av det vatten jag ger honom ska aldrig någonsin törsta. Det vatten jag ger blir en källa i honom med vatten som flödar fram till evigt liv.” 15 Kvinnan sade till honom: ”Herre, ge mig det vattnet, så att jag slipper bli törstig och gå hit och hämta vatten.”

16 Han sade: ”Gå och hämta din man och kom hit.” 17 Kvinnan svarade: ”Jag har ingen man.” Jesus sade: ”Det stämmer som du säger att du inte har någon man. 18 Fem män har du haft, och den du har nu är inte din man. Det du säger är sant.” 19 Kvinnan sade: ”Herre, jag förstår att du är en profet. 20 Våra fäder har tillbett på det här berget, men ni säger att platsen där man ska tillbe finns i Jerusalem.” 21 Jesus svarade: ”Tro mig, kvinna, det kommer en tid när det varken är på det här berget eller i Jerusalem som ni ska tillbe Fadern. Ni tillber vad ni inte känner. Vi tillber vad vi känner, eftersom frälsningen kommer från judarna. 23 Men det kommer en tid, och den är redan här, när sanna tillbedjare ska tillbe Fadern i ande och sanning. Sådana tillbedjare vill Fadern ha. Gud är ande, och de som tillber honom måste tillbe i ande och sanning.” Kvinnan sade till honom: ”Jag vet att Messias ska komma, han som kallas Kristus. När han kommer ska han berätta allt för oss.” 26 Jesus sade till henne: ”Det Är Jag, den som talar med dig.”

Dagens ämne i vår evangeliebok är ”Herrens närvaro helgar hemmet”. Med hemmet menas då det av Gud instiftade äktenskapet och alla de hem som uppstår genom denna Guds ordning. I kristendomens första tid var hemmen i romarriket tyvärr präglade av upplösning och förakt för Guds ordningar precis som i vår tid. Därför måste det först med skärpa framhållas att Guds naturliga skapelseordning hör

till den lag som Gud har gett åt alla människor. Så skall en man och en kvinna tillsammans lova varandra trohet och bilda familj och ta hand om de barn som Gud ger dem. Paulus framhåller i Romarbrevet att det strider mot den naturliga lagen när människor av samma kön ingår i en onaturlig förbindelse, och att Guds straff kommer över ett sådant levnadssätt (Rom. 1:18–32). Det är den hedniska moralen som då dominerar och som i vår tid också kommit in i många kyrkor och samfund.

I dagens predikotext säger Jesus till den samariska kvinnan: *”Gå och hämta din man och kom hit”* (v. 16). Hon måste då generad svara: *”Jag har ingen man.”* Jesus sade då: *”Det stämmer som du säger att du inte har någon man. Fem män har du haft, och den du har nu är inte din man. Det du säger är sant”* (v. 17f). Så talade Jesus lagens ord till kvinnan. Han gjorde det för att visa hennes synd. Så ser Jesus in i våra liv. Han ser varje synd och han uppenbarar synden genom sitt ord. På samma sätt talar Jesus idag genom ordet till både män och kvinnor. Han säger: *”Den som skiljer sig från sin hustru och gifter sig med en annan begår äktenskapsbrott, och den som gifter sig med en fränskild kvinna begår äktenskapsbrott”* (Luk. 16:18). Äktenskapet innebär ömsesidiga, livslånga löften om kärlek och trohet.

Den samariska kvinnan levde inte alls så. Jesus visste det och han sa det till henne på ett lugnt och stilla sätt. Men kvinnan tog emot ordet. Hon lyssnade på Herrens dom och gav honom rätt. Hon sade: *”Herre, jag förstår att du är en profet”* (v. 19). Många som hör Guds ord slår det istället ifrån sig. Så gjorde kung Herodes när Johannes döparen förklarade att kungen inte hade rätt att leva samman med sin brors hustru. Istället lyssnade Herodes på sin hustru och hennes list och lät avrätta Johannes. Han satte också bordsgästerna framför profeten. Han menade att det obetänksamma löftet till dottern var viktigare än Guds ord.

Så går det också i vår tid. När Guds ord om äktenskapet förkunnas rent och klart vill människorna inte lyssna. När t.ex. prästen enligt Guds ord lär att man inte skall leva i s.k. samboförhållande utan i ett ordentligt äktenskap vill man inte lyssna. Hellre lämnar man då den rätta kyrkan och förkunnelsen för att kunna fortsätta att leva som man själv vill.

Men den samariska kvinnan lyssnade. Hon hade ännu inte någon rätt kunskap om frälsningen, ty hon tillhörde den samariska religionen, som var en blandning mellan gamla testamentets lära och hedniska uppfattningar. Denna religion hade uppstått på grund av nordriket Israels avfall då man satte upp guldkalvar i Betel och Dan och tillbad dem istället för att hålla fast vid Jerusalems tempel och den ende, sanne Gudens uppenbarelse. Det står: *”(Kung Jerobeam)... lät han göra två kalvar av guld och sade till folket: ’Nu får det vara nog med era färder upp till Jerusalem. Se, här är din Gud, Israel, han som har fört dig upp ur Egyptens land.’ Han ställde upp den ena i Betel och den andra i Dan. Detta blev en orsak till synd”* (1 Kung. 12:28ff). Som straff kom senare nordrikets folk att deporteras och förintas. När då vilda djur tog över området lät den assyriske kungen andra folkslag flytta dit för att ta hand om markerna. Så uppstod den samariska blandreligionen. Rättroende judar ville därför inte ha någon gemenskap med samarierna. Detta var i och för sig rätt och riktigt. Gud förbjuder strängt att man blandar sanning och lögn.

I den moderna tiden har man precis som samarierna helt tappat bort denna klara och tydliga lära. Man menar att det är rätt och riktigt att blanda olika läror i en och samma kyrka. Men Guds ord säger:

”Gå inte som omaka par i ok med dem som inte tror. Vad har rättfärdighet med orättfärdighet att göra? Eller vad har ljus gemensamt med mörker? Vilken samstämmighet har Kristus med Beliar? Eller vad kan den som tror dela med den som inte tror? Vad kan Guds tempel ha för gemenskap med avgudarna? Vi är den levande Gudens tempel, för Gud har sagt: Jag ska bo hos dem och vandra bland dem och vara deras Gud, och de ska vara mitt folk. Därför säger Herren: Gå ut från dem och skilj er från dem, och rör inte vid något orent. Då ska jag ta emot er, och jag ska vara er Far och ni ska vara mina söner och döttrar, säger Herren den Allsmäktige” (2 Kor. 6:14–18).

Nu betyder inte detta att Kristi kyrka skall isolera sig och undvika att samtala med andra. Jesus säger i missionsbefallningen att vi som kristna skall gå ut i hela världen och göra alla folk till lärjungar (Matt. 28:18–20). Jesus gick själv genom Samarien många gånger. Det står att även lärjungarna förundrade sig över att han där samtalade med kvinnan. Det står: *”Just då kom hans lärjungar. De blev förvånade över att han talade med en kvinna, men ingen frågade vad han ville henne eller varför han talade med henne” (Joh. 4:27).*

Men så småningom fick också lärjungarna lära sig hur de skulle missionera. Det skedde framför allt genom den helige Andes utgjutande på pingstdagen. Därefter kan vi se hur t.ex. Petrus gick till Cornelius hus och predikade för hedningarna utanför Israels folk. Paulus gick först till synagogorna där han vittnade om Kristus. Men när man där gick emot hans förkunnelse avskilde han lärjungarna och höll till i en annan lokal. Aldrig finner vi i Bibeln att profeterna, Jesus och apostlarna skulle ha godkänt att man i en och samma kyrka blandade både Guds ord och falsk lära. Det heter i stället klart och tydligt: *”Gör allt ni kan för att bevara Andens enhet genom fridens band: en kropp och en Ande, liksom ni kallades till ett hopp vid er kallelse, en Herre, en tro, ett dop, en Gud som är allas Far, han som är över alla, genom alla och i alla” (Ef. 4:3–6).*

När kvinnan fortsatte att lyssna på Jesus fick hon en klar undervisning av honom. Samarierna hade lärt att man skulle dyrka Gud på berget Gerissim, medan judarna höll fast vid Jerusalems tempel. Kvinnan frågade Jesus hur det var med detta. Men hon får då ett överraskande svar. Jesus sade:

”Tro mig, kvinna, det kommer en tid när det varken är på det här berget eller i Jerusalem som ni ska tillbe Fadern. Ni tillber vad ni inte känner. Vi tillber vad vi känner, eftersom frälsningen kommer från judarna. Men det kommer en tid, och den är redan här, när sanna tillbedjare ska tillbe Fadern i ande och sanning. Sådana tillbedjare vill Fadern ha. Gud är ande, och de som tillber honom måste tillbe i ande och sanning” (v. 22f).

Jesus visar att det nya förbundets tid håller på att bryta in, ja *”den är redan här”*. I det gamla förbundet var gudstjänsten bunden till Jerusalem och dess tempeltjänst. Men detta var en förebild i väntan på Messias. När Jesus kom till jorden inträdde det nya förbundet även om Gud till en tid lät templet stå kvar till dess slutliga förödelse år 70 genom romarna.

Det avgörande i vår text är att Jesus nu förkunnar evangeliets ord för kvinnan. Han förkunnar att han är Messias. Fastän hon är en uppenbar synderska får hon ta emot Guds förlåtelse. Det är en förlåtelse som Kristus har förvärvat för alla människor

genom att han kom till jorden, led och dog för hela människosläktets synd. Så fick kvinnan bli en kristen genom tron.

Hon sade: *”Jag vet att Messias ska komma, han som kallas Kristus. När han kommer ska han berätta allt för oss.”* Jesus sade då till henne: *”Det Är Jag, den som talar med dig.”* [*Jag Är talar med dig*]

Orden ”Jag Är” står här i Folkbibeln med stora bokstäver. För Mose uppenbarade sig Gud som ”Jag Är”, d.v.s. den evige, sanne Guden som har det namn som är över alla namn. Han som är den evige, sanne Guden har nu blivit människa.

Det står inte uttryckligen men vi förstår av hennes handlingssätt att hon trodde detta ord. Hennes tidigare hedniska levnadssätt förvandlades så att hon istället blev en missionär. Hon gick in i staden och berättade om Kristus och vad han sagt. Många i staden kom då till tro. De sade: *”Nu tror vi inte bara på grund av vad du har sagt. Vi har själva hört, och vi vet att han verkligen är världens Frälsare”* (v. 42)

Så kom Guds välsignelse in i kvinnans liv och i hennes hem och i många andra samariers hem. Så ber vi idag att också Guds ord skall välsigna våra liv, våra hem och familjer. Vi ber att det kristna hemmet och den kristna församlingen skall vara platser där Guds ord står i centrum och där både familjer och ensamstående samlas till gudstjänster i kärlek, gemenskap och tillbedjan kring ordet och sakramenten.

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.